

jeho podporou ve vysokém stáří 68 let, že obstarávala sama a bezplatně veškeré práce v jeho domácnosti, zejména že mu vařila, prala, vykonávala veškeré nákupy a jiné služby v domácnosti a že vůbec konala vše, čeho k vedení domácnosti jest potřebí, a že veškeré své příjmy věnovala na potřeby jeho domácnosti, hlavně na jeho potřeby. Posoudily proto soudy nižších stolic v tomto případě věc správně, dospěvše z tohoto žalobcova přednesu k úsudku, že se žalobce domáhá na žalovaném náhrady škody na výživném, jež mu smrtí jeho manželky ušlo, poněvadž podle přednesu žalobcova také bezplatné obstarávání jeho domácnosti podřaditi jest pod pojem jeho výživy. Dovolání žalobcovo v tomto směru není proto opodstatněné. Rovněž tak jest tomu se žalobcovým dovoláním ohledně otázky, zda zemřelá jeho manželka měla zákonnou povinnost ho vyživovati. Soud odvolací v souhlasu se soudem prvé stolice zodpověděly otázku tuto záporně a soud dovolací shledává také v tomto směru úsudek soudu odvolacího správným. Opačný v dovolání hájený názor nemá opory ani v § 44 ani v § 92 obč. zák., jak soud odvolací v napadeném rozsudku uvedl a správně odůvodnil, a stačí proto k vyvrácení vývodů dovolatelových poukázati na správné, stavu věci a zákonu odpovídající důvody napadeného rozsudku.

Čís. 9533.

Pojišťovací smlouva.

Bylo-li pojištěno několik skupin věcí tak, že pro každou skupinu bylo stanoveno zvláště i pojistné, nemá nesprávný údaj pojištěncův ohledně jedné skupiny vliv na platnost pojišťovací smlouvy ohledně ostatních skupin. Nesprávný údaj ohledně některých věcí určité skupiny má vliv na platnost pojišťovací smlouvy ohledně celé skupiny.

(Rozh. ze dne 17. ledna 1930, Rv I 582/29.)

Žalobce pojistil u žalované pojišťovny nemovitost i svršky proti požáru. Pravoplatným trestním rozsudkem bylo zjištěno, že žalobce sdělil zástupcům pojišťovny vyšetřujícím škodu proti pravdě, že shořely svršky v ceně 6.515 Kč. Žalobu o výplatu pojistného za vyhořelou nemovitost a za shořelé svršky procesní soud prvé stolice zamítl. **Důvody:** Článek 18 všeobecných pojišťovacích podmínek stanoví povinnost pojistníkovu dovoliti pojišťovateli všechna šetření, jichž jest třeba k zjištění pojistné příhody, nebo rozsahu plnění pojišťovatele, dáti mu jakékoliv k tomu účelu potřebné vysvětlení, předložiti mu obchodní knihy atd. a předložiti seznam věcí, které při dostavení se pojistné příhody byly v místnosti pojištění, byly zničeny, nebo se ztratily a které buď poškozené, nebo nepoškozené byly zachráněny, a to odděleně podle jednotlivých položek pojistky, zároveň s udáním jejich ceny v době, kdy nastala příhoda pojistná s tím, že veškerá písemná i ústní udání, která pojistník pojišťovateli za vyšetřování škody učiní, musí učiniti správně a úplně. Článek 19. poj. podm. stanoví, že, poruší-li pojistník některou z těchto povinností, ztratí prá-

vo na pojišťovatelovo plnění a že tento právní následek nenastává, nelze-li přičísti pojistníkovi úmysl, neb hrubou nedbalost, nebo nemělo-li vlivu, ani na zjištění příhody pojistné ani na zjištění nebo objem pojišťovatelova plnění. Činem žalobce zjištěným trestním nálezem, byla zřejmě porušena povinnost stanovená na konci čl. 18 podmínek, právem se tedy dovolává žalovaná úmluvy o ztrátě práv podle čl. 19, neboť jest míti za to, že nejde o případ omezení práva dovolávati se úmluvy o ztrátě, to z toho důvodu, že vyloučeno jest, vzhledem k trestnímu nálezu, by se žalobci nepřičetl úmysl, takže ani v úvahu nepřichází, zda jde o případ hrubé nedbalosti, ani o to, zda nemělo porušení vliv na zjištění, poněvadž úmysl vylučuje výtku hrubé nedbalosti, pouhé hrubé nedbalosti, aniž lze, nehledíc k subjektivní stránce za to míti, že šlo o objektivní bezvýznamnost údajů. Tento důsledek úmluvy o ztrátě jest připjat na skutečnost nesprávných údajů. Účelem tohoto ustanovení jest zjednati poctivý základ vyšetření škody a stanovení pojišťovatelovy povinnosti. Příkré důsledky má vyloučiti ustanovení druhé věty čl. 19., která je ve shodě s § 28 zákona ze dne 23. prosince 1917, č. 501 ř. z. Nelze proto zužovati dále možnost důsledků úmluvy o ztrátě práva v pojištění, jak dovozuje žalující strana, v ten smysl, že nepravdivé udání má smluvně v zápětí jen ztrátu nároku na náhradu škody, ohledně oněch předmětů, na které se vztahují nepravdivá udání pojistníková, — nýbrž naopak jest uznati, že nepravdivá udání, — není-li tu oněch tří v druhé větě čl. 19 zahrnutých případů, mají v zápětí ztrátu práv z pojištění vůbec. To vyplývá i z toho, že důsledek bezvýznamnosti nepravdivých udání jest vytčen též ve vztahu ke zjištění objemu pojišťovatelova plnění. O d v o l a c í s o u d napadený rozsudek potvrdil.

N e j v y š š í s o u d zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc prvému soudu, by o ní dále jednal a ji znovu rozhodl.

D ů v o d y:

Dovolání opřené o dovolací důvod § 503 čís. 4 c. ř. s. právem vytýká napadenému rozsudku, že nesprávně vyložil pojišťovací smlouvu a že v důsledku toho mylně posoudil věc po stránce právní. Jest zjištěno, že žalobce zástupcům žalované pojišťovny při zjišťování škody proti pravdě udal, že mu shořely i věci v důvodech rozsudku prvního soudu blíže uvedené v ceně 6.515 Kč a že tato nepravdivá udání byla žalobcem učiněna obmyslně. Nižší soudy z toho dovodily, že tím žalobce podle čl. 19 všeob. poj. podm. ztratil právo na pojišťovatelovo plnění vůbec. Než tento výklad pojišťovací smlouvy nelze uvésti v soulad se zákonem. Nelze arciť souhlasiti s dovoláním, že žalobce pozbyl nároku na pojišťovatelovo plnění jen ohledně oněch předmětů, ohledně nichž porušil některou z povinností článku 18. t. j. ohledně předmětů výše zmíněných v ceně 6.515 Kč. Nelze však přehlédnouti, že podle pojistky bylo pojištěno několik skupin věcí a že pro každou skupinu bylo zvlášť stanoveno pojistné. V takovém případě jde o více pojišťovacích smluv, uzavřených touž pojistkou, a nemá proto nesprávný údaj ohledně jedné skupiny vliv na platnost pojišťovací smlouvy

ohledně ostatních skupin. Nepozbyl tudíž žalobce tím, že ohledně jedné skupiny učinil udání úmyslně křivá, nároku na pojišťovatelovo plnění ohledně ostatních skupin, nesprávnými údaji nedotčených, jak mylně míní odvolací soud. Bylo proto dovolání vyhověno. Jelikož se však nižší soudy v důsledku nesprávného nazírání na věc po stránce právní neobíraly ostatními námitkami žalované strany a neučinily potřebná zjištění, nemohl dovolací soud rozhodnouti ihned ve věci a nezbylo, než rozsudek odvolacího soudu a, jelikož vada sahá do první stolice, i rozsudek prvního soudu, pokud odvoláním byl napaden, zrušiti a rozhodnouti jak se stalo.

Čís. 9534.

Smluvená lhůta k přijetí nabídky jest smluvní lhůtou »k prohlášení«, takže o ní platí předpis § 903 obč. zák., podle něhož se smluvní lhůta prodlužuje do nejbližšího příštího všedního dne, když poslední den, určený k projevu, připadne na neděli neb na uznaný svátek, leč že byl ujednáán opak. Smluvena-li dvoudenní lhůta na rozmyšlenou, skončila uplynutím druhého dne, třebaž byl uznaným svátkem.

(Rozh. ze dne 17. ledna 1930, Rv I 696/29.)

Žalobce domáhal se na žalovaném zaplacení 2% provise jakož i dalších 2% jeho ušlého zisku za sprostředkování prodeje domu žalovaného Maxu L-ovi za 450.000 Kč. Procesní soud první stolice žalobu zamítl v podstatě z toho důvodu, že se kupní smlouva mezi žalovaným a Maxem L-em nestala hotovou. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil. Důvody: Procesní soud stojí na stanovisku, že odvolateli nepřisluší nárok na provisi proto, že k uzavření tržové smlouvy mezi odpůrcem a Maxem L-em nedošlo. Podle tvrzení odvolatele slíbil odpůrce (žalovaný) Maxu L-ovi dne 30. října 1926, že mu s prodejem domu za 450.000 Kč zůstane ve slovu do pondělka (1. listopadu 1926). Vzhledem k obsahu tohoto slibu měl Max L., chtěl-li, by na tomto základě došlo mezi ním a odpůrcem k platné smlouvě, odpůrci nejdéle dne 1. listopadu 1926 oznámiti, že přistupuje na požadovanou kupní cenu 450.000 Kč. To se však nestalo, neboť odvolatel, jak sám seznává, neučinil o tom odpůrci dne 1. listopadu 1926 ústně sdělení, nýbrž oznámil mu dopisem z 1. listopadu 1926, že Max L. dům koupí. Že odpůrce obdržel toto písemné sdělení ve lhůtě, kterou pro přijetí svého slibu stanovil, nebylo dokázáno, ba ani tvrzeno. I kdyby však byl odpůrce tento dopis včas dostal, nebylo by tím ještě došlo k platné smlouvě, poněvadž dopis ten výši kupní ceny, za kterou byl Max L. ochoten dům koupiti, neudává a ze svědecké výpovědi Maxe L-a dosti bezpečně vyplývá, že nechtěl nabídnouti odpůrci kupní cenu 450.000 Kč hned, nýbrž jen tehdy, kdyby byl odpůrce na ní setrval. V tom by však nebylo lze spatřovati přijetí slibu, jak byl učiněn, nýbrž nový návrh, o kterém je pochybno, zda by na něj byl odpůrce, prodáv dům den před tím Ervínu E-ovi, přistoupil. Ne-